

YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMADA BERABERİZ

Toplumsal birlik sizin için ne ifade ediyor? Söyleyiniz.
Toplumsal birliği neye benzetirdiniz? Açıklayınız.

Selçuklu ve Osmanlı Dönemi'nde meydanlara, cami ve çeşme yanlarına yardımlaşma amaçlı sadaka taşı konurdu (Görsel 1.26). İhtiyaç sahiplerine yardım etmek isteyenler bu taşın içine para bırakırdı. Böylece ihtiyaç sahibi kişiler gecenin geç saatlerini bekler, kimseye görünmeden ihtiyacı kadar olan parayı bu taşın içinden alırdı. Böylece ihtiyaç sahibi kişiler incinmemiş olur ve yapılan hayır amacına ulaşırdı.

Çevrenizde gerçekleşen yardımlaşma faaliyetlerinden hangisi sadaka taşı uygulaması ile benzer özelliklere sahiptir? Örnekler veriniz.

"İhtiyaç sahibi kişiler incinmemiş olur." sözünden ne anlıyorsunuz? Söyleyiniz.

Yardım yapılan kişilerin mahremiyeti neden önemlidir? Açıklayınız.

Görsel 1.26 Türk geleneğinde sadaka taşı

Görsel 1.27 Emirlerin uygulanması (temsili)

Millî Mücadele Dönemi'nde yaşamış olsaydınız Mustafa Kemal Paşa'nın yayımladığı emirlere neden destek verirdiniz? Ordumuza nasıl yardım ederdingiz? Tartışınız.

Günümüzde Türk Kızılay, bazı illerde "2. El Tekstil" projesi başlatmıştır. Bu proje ile kıyafet dönüşüm kutularında tekstil ürünleri ve kıyafet toplanmaktadır (Görsel 1.28). Bu ürünlerin geri dönüşümünden elde edilen gelir barınma, gıda, giyim ve eğitim desteği gibi faaliyetlere kaynak oluşturmaktadır.

Günümüzde toplumsal birliği sürdürmeye yönelik başka ne tür yardımlaşma ve dayanışma faaliyetleri yapılabilir? Bu faaliyetler toplumda hangi duyguların gelişimine katkıda bulunabilir? Düşüncelerinizi söyleyiniz.

Görsel 1.28 Türk Kızılay kıyafet dönüşüm kutusu

Yardımlaşma ve dayanışma faaliyetleri

Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız tarafından yaşlı ve özel gereksinimli vatandaşların ev temizliği ve kişisel bakımları gibi temel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik "Ulusal Vefa Programı" adıyla sosyal hizmet programı hazırlandı. Ulusal Vefa Programı ile 127.720 yaşlı ve özel gereksinimli vatandaşın temel ve zorunlu ihtiyaçları karşılandı. Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı, basın açıklamasında görevli ekiplerin vatandaşlarımızın hanelerini düzenli bir şekilde ziyaret ettiklerinden bahsetti. Böylece temel ihtiyaçlarını karşılayamayan ve öz bakımını yerine getiremeyen yaşlı, özel gereksinimli veya ağır kronik hastalığı bulunan ihtiyaç sahibi vatandaşları yalnız bırakmadıklarını bildirdi.

(Genel ağdan alınmıştır.)

? Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yaptığı yardımlaşma ve dayanışma faaliyetleri bireyleri ve toplumu nasıl etkileyebilir? Düşüncelerinizi yazınız.

Bireylere Etkisi

Topluma Etkisi

? Okulunuzda toplumsal yardımlaşma ve dayanışmaya katkıda bulunabilecek ne tür faaliyetler yapılabilir? Düşüncelerinizi yazınız.

🔗 Ülkemizde toplumsal yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine yönelik çalışmalar, kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülmektedir. Kamu kurum ve kuruluşları ülkemizin her yerinde faaliyet göstermektedir. Sivil toplum kuruluşları ise kurulduğu bölgede sosyal yardım çalışmaları düzenlemenin yanı sıra ülke genelinde de faaliyetler yürütür. Kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşları, yaptığı çalışmalarla yoksulluğu azaltmayı ve insanların yaşam koşullarını güzelleştirmeyi amaçlar. Bu çalışmalarla toplumdaki sorunları azaltarak toplumsal birlik ve beraberliği güçlendirmeyi hedefler.

? Siz de çevrenizde bulunan yardım kuruluşları ve faaliyetlerine örnekler veriniz.

Aşağıda sosyal sorumluluk projesine örnek verilmiştir. Örnek projeyi okuyunuz ve siz de benzer bir proje hazırlayınız.

Türk toplumunun önemli özelliklerinden biri yardımlaşma ve dayanışmaya önem vermesidir. İyi ve kötü günlerde birlik ve beraberlik içinde hareket etmesidir. Milletimiz sevinçleri paylaşarak çoğaltmış, hüznüleri omuz omuza vererek azaltmıştır. Geçmişten günümüze bunun birçok örneği bulunmaktadır. Asrın felaketi olarak adlandırılan 6 Şubat 2023'te Kahramanmaraş merkezli ve birçok ilimizi etkileyen deprem milletçe yaşadığımız büyük felaketlerdendir. Bu felaket karşısında halkımız tek yürek olup depremzedelerin yaralarını sarmaya çalışmış, maddi ve manevi yardımlar yaparak depremzedelere her türlü desteği sağlamaya gayret etmiştir (Görsel 1.29). Bu doğrultuda Uğur Öğretmen'in sosyal bilgiler dersinde öğrencileriyle yaptıkları yardımlaşma ve dayanışma çalışmasını inceleyelim.

Görsel 1.29 Depremzedeler için toplanan yardımlar

Merhaba, ben Uğur Öğretmen. Asrın felaketinde halkımızın gösterdiği birliktelik örneğine öğrencilerimle destek olmak istedik. Deprem bölgesine ne tür yardımlar yapabiliriz ve bu yardımları nasıl ulaştırabiliriz, diye düşüncelerimizi söyledik. Öğrencilerimle birlikte sosyal sorumluluk projesi hazırlamaya karar verdik. Proje için öncelikle öğrencileri gruplara ayırdım. Grup üyelerinin yönetici, ihtiyaç saptama, kampanya sorumlusu, kaynak belirleyici ve faaliyet yürütücü görevlerinden birini seçmelerini istedim. Grupların yapması gereken çalışmaları belirlemeden önce afet ve acil durumlarda süreci etkin bir şekilde yürüten AFAD (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) ile sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarını öğrencilerimden incelemelerini rica ettim. Ayrıca T.C. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kurum ve kuruluşların deprem bölgesinde yaptığı çalışmalara yönelik bakanlığın genel ağ sitesindeki açıklamaları okumalarını istedim. Böylece bakanlığın deprem bölgesinde yaptığı çalışmaların hazırlayacağımız sosyal yardımlaşma projesine örnek teşkil etmesini hedefledim.

Görsel 1.30

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, depremin ilk gününden itibaren depremzedelerin yanında yer aldı. Okullar, pansiyonlar, öğretmenleri ve uygulama otelleri vatandaşlarımızın barınma ihtiyacını karşılamak için hizmete açıldı. Bakanlığımızın arama kurtarma birimi olan MEB AKUB ekibinde görevli öğretmenler, arama kurtarma çalışmalarına destek verdi. Meslek liseleri, halk eğitim merkezleri ve olgunlaşma enstitülerimizde çadır, uyku tulumu ve battaniye üretilerek bölgeye ulaştırıldı. Ayrıca meslek liselerinde üretilen soba, yatak, atkı ve bereler vatandaşlarımıza ulaştırılmak üzere bölgeye sevk edildi.

(Genel ağdan alınmıştır.)

T.C. Millî Eğitim Bakanlığının genel ağ sitesindeki açıklamalardan deprem bölgesine yönelik bakanlığın yaptığı çalışmaları öğrendik. Biz de deprem bölgesine nasıl bir sosyal sorumluluk projesi yapabileceğimize yönelik fikir yürütmeye başladık.

Sosyal sorumluluk projesine yönelik fikirlerinizi örnekteki gibi tabloya yazınız. Fikirlerinizin güçlü ve zayıf yönlerini belirleyiniz.

Sosyal Sorumluluk Proje Fikirleri

Okullara Yönelik

Fikir: Deprem bölgesindeki bir okulun öğrencilerinin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olsun.

Güçlü Yönü: İhtiyaç fazlası giysiler ve kırtasiye ürünlerine sahip olmamız

Zayıf Yönü: Okul öğrencilerinin tümüne yetecek kadar eşyamızın olmaması

Çocuklara Yönelik

Fikir:

Güçlü Yönü:

Zayıf Yönü:

Yaşlılara Yönelik

Fikir:

Güçlü Yönü:

Zayıf Yönü:

Grup üyelerinden üretilen fikirlerin zayıf yönlerini güçlendirmek için alternatif çözüm önerileri geliştirmelerini istedim. Bu önerileri anektod kaydı yöntemi ile değerlendirdik. Değerlendirme sonucunda sınıf olarak deprem bölgesindeki bir okula yönelik "El Ele, Gönül Gönüle" adlı sosyal sorumluluk projesi yapmaya karar verdik.

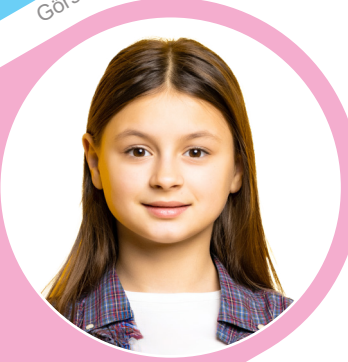
Anektod kaydı

Görsel 1.31

Merhaba, ben Emir Taha. "El Ele, Gönül Gönüle" adlı projenin hazırlanmasında yönetici grubunun temsilcisiyim. Bizim görevimiz, projenin başından sonuna kadar süreci yönetmek. Diğer gruplarla iletişimi sağlamak ve projenin başarıyla tamamlanması için tüm sorumlulukları yerine getirmek. Öncelikle diğer grup arkadaşlarımıza hazırlayacağımız sosyal sorumluluk projesine yönelik kendi çalışma alanlarıyla ilgili hazırlık yapmalarını söyledik. Etkinlik planımızı hazırlayıp planımızı uygulamaya koymak istedik. Bunun için okul idaresine resmî yollarla başvuru yaptık ve okul müdürümüzden onay alarak çalışmalara başladık.

Görsel 1.32

Merhaba, ben Ayşe. İhtiyaç saptama grubunun temsilcisiyim. Görevimiz, deprem bölgesinde ne tür ihtiyaçların olduğunu tespit edip ihtiyaç listesi hazırlamak. Yaptığımız araştırmada belediyeler ve AFAD gibi devlet kurumları tarafından deprem bölgesine birçok hizmet götürüldüğünü öğrendik. Ayrıca sivil toplum kuruluşlarının bölgede yaptığı çalışmalar dikkatimizi çekti. Deprem bölgesine yönelik farklı kurum ve kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşlarının yayımladıkları ihtiyaç listelerine ulaştık. Bu ihtiyaç listelerini de dikkate alarak sosyal sorumluluk projemize yönelik ihtiyaç listesi hazırladık. Hazırladığımız ihtiyaç listesini kaynak belirleyici grubuna ilettik.

İHTİYAÇ LİSTESİ

Kırtasiye

- Kitap
- Defter
- Kalem

Kıyafet

- Mont
- Kazak
- Ayakkabı

Temizlik Malzemesi

- Sıvı sabun
- Peçete
- Çöp torbası

Görsel 1.33

Merhaba, ben Aliye. Kaynak belirleyici grubunun temsilcisiyim. Görevimiz, ihtiyaç saptama grubunun belirlediği ihtiyaç listesindeki malzemeleri temin etmeye yönelik faaliyetler planlamak. Grup arkadaşlarımla konuyla ilgili görüş alışverişinde bulunduk. Kaynak belirleyici grup olarak bir görüşte birleştik. Okulumuzda velilerin de katılım sağlayacağı bir kermes düzenleyeceğiz. Ayrıca sadaka taşlarından ilham alarak okulumuzda sadaka kutusu oluşturma kararı aldık.

Görsel 1.34

Merhaba, ben Ali. Kampanya sorumlusu grubunun temsilcisiyim. Görevimiz, okul binamızda sadaka kutularının koyulacağı ve okul bahçesinde kermes etkinliklerinin yapılacağı yerleri belirlemek. Ayrıca kermes etkinliğine davetiye hazırlayıp bu davetiyeleri çevredeki esnaflara, ebeveynlerimizle dağıtmak. Bununla birlikte okul aile birliği başkanımız aracılığıyla okulumuz velilerine sosyal sorumluluk projemiz hakkında bilgi verilmesini isteyeceğiz.

Görsel 1.35

Merhaba, ben Ahmet. Faaliyet yürütücüsü grubunun temsilcisiyim. Görevimiz, sadaka kutularını belirlenen yerlere koymak ve kermes düzenlemek için okul idaremizden gerekli izinleri almak. Ayrıca sosyal sorumluluk projemizin etkinlik planını hazırlayıp uygulamaya koymak. Etkinlik boyunca arkadaşlarımızın hangi görevleri üstleneceğini belirlemek ve bu görevlerin yerine getirilip getirilmediğini kontrol etmek.

Yönetici grubu üyelerinin isteği üzerine sosyal sorumluluk projemizin güçlü ve zayıf yönlerini belirlemek için bir araya geldik. Fikir alışverişinde bulunup çalışmalarımızın güçlü ve zayıf yönlerini belirledik.

Güçlü Yönlerimiz

- Arkadaşlarımız ile birlikte hareket etmemiz
- Belli bir plan içinde projeyi yürütmemiz
- Çevremizde sivil toplum kuruluşlarının olması
- İhtiyaç listemizin güncel olması
- Okuldaki diğer öğrencilerin yardım etmeye istekli olması
- Yapılacak etkinlikleri okul çevresine duyurma imkânımızın olması
- Grup üyelerinin düşüncelerini özgürce ifade edebilmesi
- Okul idaremizin sosyal sorumluluk projelerine önem vermesi

Zayıf Yönlerimiz

- Gruplar arasında iletişimin yeteri kadar güçlü olmaması
- Araştırmalarımızda gazete haberlerine yeterince yer verilmemesi
- Sadaka kutumuzun kurumsal bir güvene sahip olmaması
- Bazı ebeveynlerimizin kermes davetiyesinin dağıtımında bize zaman ayıramaması
- Kermesin görevli listesi ve görev paylaşımının olmaması

Görsel 1.36

Gruplarla yaptığımız fikir alışverişi sonrasında zayıf yönlerimizi güçlendirmek için kararlar aldık. Grup içinde iletişimi güçlendirmek adına ebeveynlerimizin izniyle elektronik posta (e-posta) adresi açtık. Basında yer alan yardım haberlerinde çanta ve boya kalemlerine de ihtiyaç olduğunu öğrendik. İhtiyaç listesine bu malzemeleri de ekledik. Sadaka kutumuza kurumsal bir güven kazandırmak için Türk Kızılayı ile iletişime geçmeye karar verdik. Okulda düzenleyeceğimiz kermes için okul idaresine dilekçe ile başvurup okul idaresinden izin aldık. Kermes davetiyelerini dağıtmak üzere arkadaşlarımızdan ebeveynleri gündüz çalışanların yerine öğretmenlerimizden yardım isteme kararı aldık. Kermesin görevli listesini ve görev paylaşımını önceden belirledik. Bir taraftan etkinlik planımızı hazırlarken diğer taraftan da yapacağımız faaliyetlerle ilgili yasal izin işlemlerimizi başlatma kararı aldık. Türk Kızılaya dilekçe vererek okulumuza bağış kutusu koymalarını istedik.

Etkinlik Planı

- Türk Kızılaya ait bağış kutularının okul koridoruna konması ve kermes davetiyelerinin dağıtılması
- Kermes etkinliğinin yapılması
- Deprem bölgesi ihtiyaç listesindeki malzemelerin alınması
- Türk Kızılaya bağış kutularının teslim edilmesi ve ihtiyaç listesindeki malzemelerin kargo ile deprem bölgesine gönderilmesi

Görsel 1.37

Öğrencilerim, hazırladıkları sosyal sorumluluk projesi ile topluma karşı sorumluluklarını yerine getirmenin gururu içindeydi. Dayanışma duygusuyla hareket etmeleri, fedakarlık yapmaları ve iyiliksever olmaları projenin başarıyla sonuçlanmasını sağladı. Düzenledikleri kermes büyük ilgi gördü. Katılım sağlayan insanlar, kermes alanında çevreyi temiz tutmaya özen gösterdiler. Öğrencilerimizin aldıkları ürünleri arkadaşları ile paylaşması beni ayrıca mutlu etti. Etkinlik sonrası yerlerde çöp olmaması dikkat çekiciydi. Kermeste toplanan para, ihtiyaç listemizde yer alan malzemelerin alımı için yeterliydi. Bunun yanı sıra Türk Kızılayın bağış kutusunda da epey para birikti. Kumbarasında biriktirdiklerinin tamamını bağışlayan öğrencilerim vardı. Ertesi gün Türk Kızılay görevlileri okulumuza geldiler. Bağış kutusunu görevlilere teslim ettik. Toplanan para ile ihtiyaç listemizdeki malzemelerin çoğunu alarak ihtiyaç sahiplerine ulaştırdık.

Sosyal bilgiler dersinde öğrencilerime güzel bir sürpriz yaptım. Proje sürecinde çekilen video ve fotoğrafları kullanıp dijital bir sunu hazırladım (Görsel 1.37). Hazırladığım dijital sunu okulumuzun bütün sınıflarında öğrencilere izletildi. Öğrenciler izlerken çok duygulandılar. Ayrıca çalışmalara yönelik görseller ve hazırlanan okuma metinlerini sınıf sosyal medya panosunda sergiledik. Projemizle ilgili haberlerin yerel gazetelerde yayımlanması bizi daha da mutlu etti. Hazırladığımız sosyal sorumluluk projesi öğrencilerim arasındaki birlik ve beraberliği güçlendirdi.

PERFORMANS GÖREVİ**Adı** : Sosyal Sorumluluk Projesi**Amacı**: Sosyal sorumluluk proje fikirleri üretme**Beceri** : Sosyal katılım**Süre** : 2 ders saati**Malzemeler**: Broşür ve dijital tanıtım materyalleri.**Yönerge:**

- Sosyal sorumluluk projesi hazırlamak için öğretmeniniz rehberliğinde beş grup oluşturunuz.
- Gruplar için "yönetici, ihtiyaç saptama, kaynak belirleyici, kampanya sorumlusu, faaliyet yürütücüsü" görevlerinden birini seçiniz.
- Çocuklar, yaşlılar veya okullara yönelik sosyal sorumluluk projesi hazırlamak amacıyla ME-B'e bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmış örnek projeleri inceleyiniz.
- Bu incelemeler, deneyimler ve yakın çevreden edinilen bilgilerden yola çıkarak proje fikirleri üretiniz.
- Ortaya çıkan fikirleri sınıf içinde müzakere ediniz.
- Üretilen fikirlerin güçlü ve zayıf yönlerini belirleyiniz. "Güçlü ve zayıf yönler" tablosunu doldurunuz.
- Fikirlerin zayıf yönlerini güçlendirmek için grup üyelerinizle alternatif çözümler geliştiriniz.
- Fikir alışverişi süreciniz kontrol listesi ile değerlendirilecektir.
- Ortaya çıkan fikirlerden birini sınıfın ortak kararıyla seçiniz ve uygulamak üzere tasarıya dönüştürünüz.
- Tasarımı veli ve okul idaresi gözetiminde bir sosyal sorumluluk projesi olarak etkinliğe dönüştürünüz.
- Grubunuzun çalışma sürecini yansıtan ve faaliyetlerini tanıtan sosyal medya panosu, broşür veya video hazırlayınız ve bunları okul içinde paylaşınız.
- Çalışmalarınızı varsa okul gazetesinde yayımlayınız.
- Proje süreci analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilecektir.

Kontrol listesi

Analitik dereceli
puanlama anahtarı

Bilgi şemasındaki örneği inceleyiniz ve cevaplarınızı ilgili alanlara yazınız.

Görsel 1.39

Yardımseverlikleriyle 11 ülkede ihtiyaç sahiplerinin kalbine dokundular

"... Bir ortaokulda çocuklara küçük yaşta yardımseverlik duygusunu aşılama için kampanya başlatıldı. Okul bünyesinde oluşturulan sosyal yardımlaşma ve dayanışma kulübünün öncülüğünde sınıflara ve okulun belli bölgelerine kumbaralar konuldu (Görsel 1.40). Öğretmen, öğrenci ve velilerin bağışlarıyla 7 yılda Somali, Uganda, Togo, Tanzanya, Kamerun, Çad, Hindistan, Pakistan, Nepal gibi ülkelerde yetimhane, mescit, okul, sağlık ocağı ve su kuyuları yaptırılmıştır..."

(Genel ağdan alınmıştır.)

? Genel ağ haberinde yer alan yardım kampanyasının toplumsal birliğe katkıları neler olabilir? Yazınız.

.....

.....

Görsel 1.40

1. ÖĞRENME ALANI - DEĞERLER

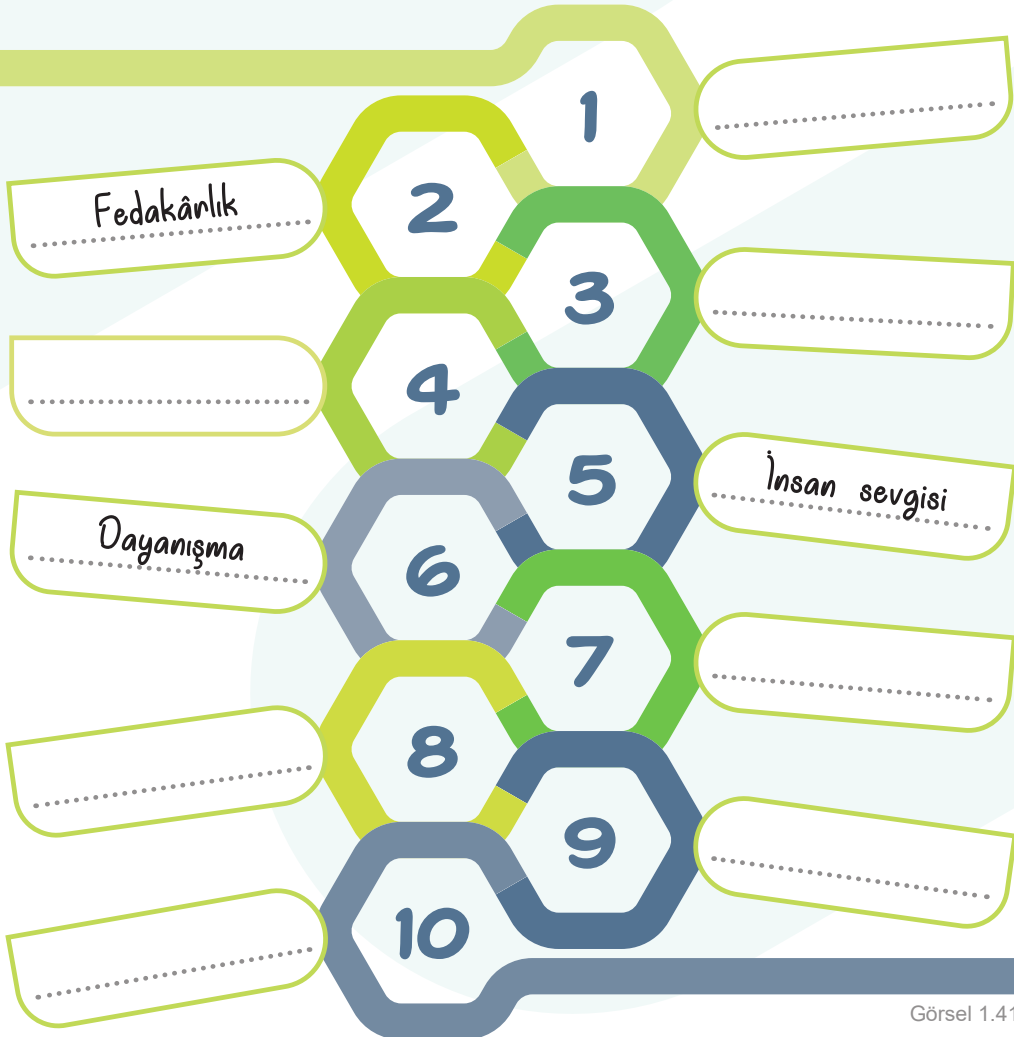

Meslek lisesi öğrencileri projeleri ile yardıma koşuyor

"... Meslek lisesi öğrencileri, toplumsal birliğin oluşmasında yardımlaşma ve dayanışma konusunda farkındalık oluşturmak için yalnız yaşayan, ev işlerini yapamayan vatandaşların yardımına koşuyorlar. Ayrıca köy okullarına kütüphaneler kuruyorlar. Öğrenciler, hem mesleki deneyim kazanıyor hem de ülke ekonomisine katkıda bulunuyorlar. Yardıma gittikleri evlerde bozuk fırın, televizyon, buzdolabı, mobilya gibi eşyaların tamirini yapıyorlar. Ayrıca okullarda üretilen masa, sandalye, atkı, bere gibi ürünleri ihtiyacı olanlara hediye ediyorlar. Özel bakım ihtiyacı olan bireylere tekerlekli sandalye, protez, solunum cihazı gibi araçlar temin etmeye çalışıyorlar. Proje kapsamında bu faaliyetlerin yanı sıra on dört okula kurulan sanayi tipi fırında üretilen ramazan pideleri yüz bin ihtiyaç sahibi eve dağıtılıyor..."

(Genel ağdan alınmıştır.)

Verilen haberlere göre projede görev alan meslek lisesi öğrencilerinde hangi değerlerin gelişebileceğini şemadaki ilgili yerlere yazınız.

Görsel 1.41

Aşağıdaki tabloda değerler numaralandırılarak verilmiştir. Verilen soruları tablodaki değer numaralarını kullanarak ilgili alana cevaplayınız (Bir numarayı birden fazla cevap alanında kullanabilirsiniz.).

1 Çalışkanlık	2 Duyarlılık	3 Sorumluluk
4 Mahremiyet	5 Yardımseverlik	6 Saygı
7 Tasarruf	8 Özgürlük	9 Adalet

- "Her grubun kendine ait birtakım kuralları vardır. Bu kurallara uymak grup için çok önemlidir. Grubun her üyesi bu kurallara uymalıdır."

Yukarıdaki metinde hangi değerlere vurgu yapılmıştır?

.....

- "Ülkemize yurt dışından eğitim veya turizm amaçlı birçok misafir gelmektedir. Bizler, Türk misafirperverliği gereği bu misafirlere dil, din, renk ayrımı yapmayız. Kültürel zenginliklere hep olumlu yaklaşırız."

Yukarıdaki metinde hangi değerlere vurgu yapılmıştır?

.....

- "Asrın felaketi olarak adlandırılan 6 Şubat 2023'te Kahramanmaraş merkezli ve birçok ilimizi etkileyen deprem milletçe yaşadığımız büyük felaketlerdendir. Bu felaket karşısında halkımız tek yürek olup depremzedelerin yaralarını sarmaya çalışmış, maddi ve manevi yardımlar yaparak depremzedelere her türlü desteği sağlamaya gayret etmiştir."

Yukarıdaki metinde hangi değerlere vurgu yapılmıştır?

.....

.....